

V planinskih živinorejskih krajih pa je šola končala bolj pozno in se je začela šele v prvih tednih novembra, to pa zaradi planinskih paš. Kmet, ki ima največ dela in je brez delavnih moči, otroka v jeseni ne more pogrešati, zlasti pri paši ne. Zato pa so sedaj šole prazne, n. pr. pri Sv. Križu, St. Jurju, Kungoti itd., učiteljstvo pa zija v megli! Kmet pa plačuje!

Srednja kmetijska šola v Mariboru se bo po nalogu gospoda kmetijskega ministra otvorila v doglednem času, ako se prijavi dovoljno število kvalificiranih zanimancev za vstop. Pogoji za sprejem so bili že razpisani v raznih jugoslovanskih listih. Prošnje sprejema direkcija srednje kmetijske šole v Mariboru (vinarska šola) še do 20. oktobra t. l. Sprejemajo se tudi absolventi nižjih kmetijskih šol, ako napravijo pismeni in ustneni sprejemni izpit iz učnega jezika (slovenskega ali srbohrvatskega), matematike, geometrije in fizike v obsegu, ki je predpisan za meščansko šolo ali za nižje štirirazrede srednjih šol.

Zlata poroka. V nedeljo, dne 1. oktobra smo imeli pri Sv. Ani v Slov. gor. izvanredno slovesnost. Ze na predvečer so topiči oznanjevali Slovenskim goricam ter širokemu Murskemu polju, da se ima vršiti nekaj izvanrednega. Anovska godba je zaigrala večernico in pevski zbor je zapel ginljivo podoknico častiljivima zlatoporočencema Jožetu in Mariji Mažir na njenem domu pri Sv. Ani. Nad vse ginljiv je bil prizor v nedeljo zjutraj ob odhodu v župnijsko cerkev. Zlatoporočenca obdana od sorodnikov in prijateljev sprejemata blagoslov od lastnega svojega sina, vojaškega župnika ameriksanske armade. Nato sin-duhovnik poklekne pred svoje starše, da bi bil blagoslovljen za srečno vrnitev in nadaljno svojo pastirsko delovanje med Amerikanci. V srcnem objemu se vsi trije poljubijo. Sinduhovnik opravi Gospodovo molitev, godba zavriva po božen komad in vrsta gostov z jubilatoma in belimi deklicami se pomika proti cerkvi. Ob trljanju zvona se procesija pomika med zelenimi mlaji v cerkev, kjer ogromna množica pobožnih vernikov iz domače in sosednih župnij pričakuje lepe obrede. V vznešenih besedah č. g. župnik Letonja na podlagi sv. pisma opisuje visoki pomen zlate poroke. Po pridigi zlatoporočenca poklekne k oltarju. Č. g. župnik Mažir bere pomemljivi nauk iz ritualija in zlatoporočenca slovesno ponovita obljube, katere sta si dala kot mladi ženin in nevesta pri svoji poroki leta 1872 v cerkvi Sv. Benedikta v Slov. gor. Zopet si po 50 letih podata roke v znamenje zakonske nerazločljive zveze, in duhovnik ovije novo stolo, katero je za to slovesnost naredila sorodnica Alojzija Špat, okoli rok, ter ponovi blagoslov, katerega je sv. cerkev že pred 50 leti nad njima izrekla. Nato jima sin celebrant natakne zlate prstane, v Ameriki nalašč za to slavnost izdelane. Zlato palico izroči očetu-jubilantu v zahvalo, da so skozi 50 let kot pastir zvesto vodili in varovali svojo družino; trojni zlati križ izroči materi-nevesti, ker so v vseh križih in težavah ostali zvesti Jezusu, ki je na sv. križu pokazal svojo ljubezen do človeštva; obema pa je g. celebrant izročil zlato krono na svileni pernici. Po poroki je č. g. Mažir opravil slovesno levitirano sv. mašo v zahvalo. Obed se je vršil na domu zlatoporočencev. Razun domačih sorodnikov in prijateljev so žlahta in gostje prihili tudi iz Maribora, Zagreba, Beograda, Radgona, Gradca, Sv. Lenarta. Gostov je bilo 130. Čestitke so došle zlatoporočencem iz Amerike, Podgorice v Črnigori ob Jadranskih obalah, kjer biva sedaj na počitnicah g. Milihoje V. Gokich, mladi ameriksanski milijonar in osebni prijatelj župnika Mažirja, ter iz Neapolja v Italiji. Nebrojno število zdravil pa, ki so se zlatoporočencema zapele in izrekle, naj nebeški Oče, ki njima je naklonil to milost, izpolni, da bi zdrava in krepka dočakala dijamentno poroko.

Šestdesetletnica našega pristaša. Od Sv. Miklavža nad Laškem nam poročajo: Dne 10. oktobra 1922 je obhajal 60 letnico na tistem med svojo družino predsednik Kmetijske zveze, večletni obč. svetovalec in posestnik v Ložizah št. 21, Martin Zveplan. Ker je ta mož stara, krščanska, slovenska korenina, mu iz hvaležnosti ključem župljani: Bog ga naj živi!

Društveno gibanje v Šmartnem na Paki. Gotovo si mislite dragi naši somišljeniki, da smo pri nas društveno že izumrli, a se v tem le motite in to mogoče še prav debelo. Da boste pa to verjeli, vam hočem na kratko poročati, da smo v resnici le zaspali malo in da se zopet prebujamo. Letos smo si naš društveni oder zopet izboljšali, kupili nove zavese, katere nam je prav izborna naslikal naš domači slikar. Na tem odru je mladeniški odsek izboraževalnega društva v nedeljo, dne 10. septembra pokazal, da še nekaj hočemo in moramo. Pevski zbor nam je zapel lepe domoljubne pesmi «Lepa naša domovina», «Slovenec, Srb, Hrvat». Naraščajnik telovadnega odseka je deklamiral «Bratom pod tujim jarmom», ter spremljal solospjev z vijolino, «Hej Slovani». Naraščaj s prosto vajo je dobro pokazal, da ima zmožnost in krepko voljo do krščanske omike. Častiti gospod kaplan nam je v kratkem govoru pojasnil pomen ljudske igre «Na dan sodbe», katero so igralci uprizorili v občo zadovoljnost ljudstva. Po igri je zapel moški zbor «Na planine». Članske in članiške proste vaje ter deklamacija «Naša ljubezen» so nam pokazale namen orlovskega dela, trajno ljubezen. Ljubezna do Boga, staršev in domovine. Zaključil je zopet pevski zbor z «Oj, z Bogom, ti planinski svet», «Oj jesenske duge noči» in posebno še poslušalec v največje veselje in dopadenje «Venček narodnih pesmi». Imamo korajžo, bomo se delali. Mladina le naprej, v izobrazbi je moč, dobrosrčnost in življenje. Oklenite se mladinskih odsekov.

Vremenski preroki, ki so za mesec oktober napovedovali tepo solčno vreme, so se močno vrezali. De-

ževje imamo že skoro celih 14 dni. Grozdje gnije, zemlja je tako napita vode, da ljudje ne morejo ne sejati in ne kopati krompirja. Reke in potoki so tekom osem dni že večkrat izstopili. Pesnica je močno poplavlila polja in travnike, posebno v spodnjem toku.

Stanje delovnega trga v Mariboru. (Poročilo za čas od 17. sept. do 7. oktobra 1922). Prosta mesta so bila prijavljena: 383 moškim, 231 ženskam, skupaj 614. — Dela je iskalo: 385 moških, 249 žensk, skupaj 634. — Zaposliti je bilo mogoče: 163 moških, 119 žensk, skupaj 282. — Brezposlenih je ostalo: 466 moških, 270 žensk, skupaj 736. — Podpore (brezposelne) ni dobil nihče. — Promet od 1. jan. do 7. okt. 1922 izkazuje 11932 strank in sicer 5670 delodajalcev, 6260 delojemalcev ter 2817 uspešnih nakazil dela. — Delo dobijo: hlapci in dekle, majarji in viničarji, poljski delavci, rudarji, steklarji, kleparji, kovači, elektrotehniki, železolarji, ključavničarji, mizarji, sodarji, kolarji, usnarji, čevljarji, krojači, zidarji, tesarji, igralec na glasovir, služkinje in kuharice v gostilno, kontoristke, vzgojiteljice, varuške itd. — Dela iščejo: hlapci, dekle in gospodinje, oskrbniki, logarji in lovci, majarji, viničarji, drvarji, rudarji, kovači, železostrugarji, ključavničarji, mizarji, sodarji, sedlarji, kem. teh. laboranti, skladiščniki, brivci, čevljarji, krojači in šivilje, frizerke, peki, mlinarji, mesarji, natakariji in natakarike, sobarice, kuharice, služkinje itd. — Splošen pregled: Delovne prilike so se zadnji čas nekoliko izboljšale. Večino brezposelnih izkazujejo le stroke, kjer je brezposelnost trajnega značaja (mesarji, peki, ključavničarji, sluge, pisarniške moči, tovarniški delavci). Vsi brezposelni so v zelo slabem položaju, ker ne dobijo nikjer kakšne podpore, dasi jim pristoja.

Nasilje kapetana graničarjev. Dne 23. sept. je v Cirknici pri St. Ilju, kapetan graničarjev divjaški napadel državnega cestnega nadzornika g. Rektoreka. — Očividec nam o tem dogodku pravi: Dne 23. septembra je g. Rektorek službeno obhodil državno cesto Maribor — St. Ilj. Popoldne ob 2. uri je po dolgem potovanju došel v gostilno Haring, da bi obedel. Stopil je v kuhinjo in vprašal za obed. Tam je govoril z ruskim graničarjem. Oba sta šla v gostilno in se razgovarjala. V sobi je bila večja družba graničarjev. Videlo se je, da so pijani. V sredi med njimi se je nahajal kapetan, ki je komandir granične čete v St. Ilju. Ta le se gugač občepil približa g. Rektoreku in zavpije nad njim: «Sto si «Geheimpolicist»? Sto hočeš ovde? Idi brzo van!» Dasi-ravno mu je gospod Rektorek dostojno pojasnil, da je kot državni cestni nadzornik na službenem potovanju, vendar je kapitan upil in grozil. Gospod Rektorek se je hotel izogniti prepiru ter hotel oditi. A v tem trenutku je pijani kapetan že začel udrihati po Rektoreku. Udarci so bili tako slini, da se je cestni nadzornik do mala zgrudil. A divjak ga je obdeloval še dalje. Gospod Rektorek se je vendar toliko pobral, da je zapustil sobo in šel na cesto h kolesu, da bi se odpeljal. Graničarji pa so ga mahoma na povelje komandirjevo obkolili. Komandir nahuili Rektoreka: «Ali sem te udaril? Koga imaš za pričoa? Nadzornik odgovori: «Vsi vojaki in še drugi». Vojaki so nato tajili. A kapetan stopi pred g. Rektoreka in mu zagrozi: «Ali hočeš še eno?» To se je zgodilo v veži pred zaprtimi vratmi. Vojaki so grozili z bajoneti. V tem trenutku pride drugi gost, ki je otel Rektoreka nadaljnega pretepanja. Taka je varnost v krajih, kjer so nastavljeni graničarji. Daleč smo prišli: Celo državnega nastavljenca batinjajo ti ljudje!

Dve nesreči pri straženju vinogradov v Tinju na Pohorju. Desno roko si je zlomil naš vrli župan gosp. Janez Ferk, ko je hodil zvečer po vinogradu in stražil in padel v neko drago. Roka bo, kakor upamo, kmalu dobra. — Hujše se je zgodilo v Sodrežu 6. oktobra ponoči. Fantje so šli po vinogradih z dvema puškama. — Eno so izstrelili — a ene ne. Ko so potem pri sosedu pred kletjo sedeli in se šalili, vzame eden puško — in misleč, da je izstreljena — sproži proti Simonu Marguč. Pa vzel je pomotoma neizstreljeno in siromak se je zvrnil in bil v petih minutah mrtev.

Pri Sv. Uršuli v drameljski župniji bo dne 21. t. m. služba božja zjutraj ob 7. uri in 10. uri s sveto mašo in pridigo. Drugi dan v nedeljo dvojno sv. opravilo ob 7. in 10. uri. Pridite na prijazno višino sredi vinskih goric.

Novice od Sv. Jošta na Kozjaku. Tudi glede nabave novih zvonov nečemo biti zadnji. Naročili smo v Mariboru dva bronasta zvona v skupni teži 650 kg in tudi že dve tretjini skupne vrednosti zvonarni vposlali. Prihodnje leto upamo imeti birmo in se bosta zvonova takrat slovesno blagoslovila. Dal Bog nam doživeti ta srečni dan. Dne 28. septembra se je na Visokem nek neznan človek obesil. Vse listine je sezgal, na listku pa napisal, da je 74 let star, po poklicu urar in da ga je gnalo v smrt pomanjkanje. Eden izmed mnogih slučajev, ki kričijo po ozdravitvi sedanjih socialnih razmer. Kar pa je še žalostnejše, je dejstvo, da je neznan človek, kakor je prej sam pravil —bral vse nemške brezverske filozofe (mislece), po kateri nauku je, ko je prišel v stisko, se dosledno tudi ravnal. Tako daleč pripelje brezverstvo in branje brezverskih knjig in časopisov. Mi pa hočemo živeti, zato svoje vere nimamo na prodaj, ampak jo hočemo le poglobiti po branju katoliških knjig in časnikov.

Kdor bi rad videl in slišal tri nove zvonove, ta naj pride dne 22. oktobra v St. Ilj pod Turjak. Pravijo, da bodo trdi kakor jeklo in trpežni kakor jeklo in vlti so bili v Jesenicah, kjer vlivajo le jeklene zvonove.

Strela ubila dva dečka. V prejšnjem tednu v petek je urezala strela med deco, ki se je vračala iz šole proti domu na Primskovem pri Kranju. Strela je ubila pri priči dva fantka, dva pa sta bila od udarca omamljena. Oba ubita sta hitela proti domu pod skupnim dežni-

kom. Vsi štirje so obležali na tleh, vendar dva so na pomoč prihiteli ljudje kmalu vzdrabili k življenju, da sta že izvven nevarnosti.

Zopet težka železniška nesreča. Dne 8. oktobra v dopoldanskih urah se je dogodila med postajama Kapela—Batrina in Petrovo Selo na progi Zagreb—Beograd težka železniška nesreča in le srečnemu slučaju je pripisati, da je bil omenjeni vlak tovorni, in ne osebni. Ko je vlak zavozil na progo, so se tračnice najbrz radi trhlih pragov utrgele in 10 vagonov je treščilo v globino. Človeških žrtev ni bilo, materijalna škoda je velika. Na lice mesta je odšla takoj posebna komisija, da ugotovi vzroke in povzročeno škodo.

Krčmar ubil muzikanta. V krčmi Miladina Petroviča v Velikem Bečkereku se je dogodil uboj. Muzikant Mojič je popival v krčmi, ne da bi bil plačal in se hotel izmuzniti proti domu. Krčmar je zahteval od muzikanta poravnava cehe, a Mojič se je izgovarjal, češ, da še ni preštel svojega denarja in da bo plačal jutri. Krčmar ni pristal na ta izgovor, pograbil na dvorišču za gnojne vile in z njimi tako česnil muzikanta po glavi, da ga je pri priči ubil.

Samomor radi bede in pomanjkanja. Umirovljeni železničar Ignacij Minar je položil v soboto prejšnjega tedna na progi Zagorje—Sava svojo glavo na tir južne železnice. Brzovlak mu je odrezal glavo in roke. Vzrok samomora je bila grozna beda, v kateri je živel umirovljenec.

Dva izdajalca so obesili te dni v Leskovcu v Srbiji in sicer: Ivan Kara-Jankoviča in Spiro Zajdeviča iz Štipa, ki sta za časa bolgarske zasedbe Srbije med svetovno vojno vstopila med bolgarske vstaše, izdala veliko Srbov Bolgarom, katere so potem ti pohili.

Grozna smrt 47 rudarjev pod zemljo. Dne 27. avgusta t. l. je bilo pri eksploziji v zlatem rudniku v Jacksonu v Kaliforniji (Severna Amerika) živih zasutih 47 rudarjev. Reševalna dela so trajala do 18. septembra. Tega dne so prišli do njih ter našli vse mrtve. Iz zaznamka, ki so ga našli pri nekem rudarju, je razvidno, da so vsi umrli par po izbruhu požara. Našli so jih v tesnem zakotju 4350 čevljev pod površino. Prvi je prišel do njih Byron O. Packard, načelnik zveznega rudarskega urada za ta okraj. Zaznamek, ki so ga našli pri rudarju, se je glasil: «Ob treh zjutraj. Plin zelo slab.» Zatem je bilo napisano: «Ob štirih.» Ostalek je bila nečitljiva čekarija. Trupla so že tako nagnita, da jih najbrže ne bo mogoče več spoznati.

Vlom in tatvina v cerkvi. Na Taborskem blizu Pregrade v Zagorju na Hrvaškem je neki Alojzij Miošek, ki je pobegnil iz varaždinskih zaporov v noči od 1. na 2. t. m. vlomil v cerkev na Taborskem in ukradel 1 kelih in monštranco v vrednosti od 50.000 K. Zlikovec je pobegnil neznan kam.

Brat ubil brata. Branko Rustavina iz Dreznika v Liki je ubil v prepiru dne 29. m. m. svojega devetletnega brata Stefana in ga vrgel nato v 20 metrov globok prepad.

Zalostna smrt podporučenika. V Ibraimovcu v Macedoniji se je zgodila sledeča nesrečna smrt: Poveljnik orožniške patrolje podporučenik Aleksander Vučetič je zvedel od nekoga kmeta iz sela Ibraimovo, da so nedaleč od vasi skriti razbojniški komiti. Vučetič je vzel s seboj žandarstvo patrolje in kmeta ter se napolil proti kraju, kjer bi se naj skrivali komiti. Kraj, ki je bil označen kot skrivališče razbojniške bande, je obrasčen z grmovjem in obsega 3—4 km. Ko so dospeli v bližino skrivališča, se je napolil podporučenik sam s kmetom proti nevarnemu kraju, ostali žandarji pa so jima sledili eden za drugim, ker niso mogli vsi prodirati proti skrivališču v bojni črti radi nedostopnosti kraja. Ko je došel Vučetič nekako do sredine grmičevja, zapazi komite, ki so, zapazivši ga, začeli bežati. Podporučenik jo je udrl za razbojniki na čelu svojih orožnikov. Ko je prišel do komitov, ki so bili samo predstraža glavnega razbojniškega oddelka, v strelno oddaljenost, je pustil streljati na tolovaje iz strojne puške. Streljali so samo iz strojnice, ker ostali orožniki so sledili poveljniku eden za drugim in niso mogli nastopiti z orožjem. Glavni komitski oddelok, ki je v grmovju mirno spal, je bil vsled strelcov iz strojnice iznenaden. Pa tudi komiti so se postavili v bran s streli, razvila se je borba od nekaj minut, a nato so pobegnili tolovaji, pustivši enega mrtvega nazaj. Zandarji so začeli pogon za begunci, a ti so se kmalu zopet poskrili, otvorili iz skrivališča ogenj na orožnike in kot prva žrtve je ostal na licu mesta mrtev podporučenik Aleksander Vučetič. Razven podporučenika so razbojniki ranili še dva orožnika in nato pobegnili in vso zasledovanje za njimi je bilo doslej brezuspešno.

Za dekliške odre: Opozarjamo Marijine družbe, Dekliške zveze in Orliške odseke, da si takoj naročijo novo igro «Zmaga najsv. Zakramenta», ker bo izšla v omejenem številu izvodov. Cena bo malenkostna. Naročila sprejema tiskarna «Panonija» v Gor. Radgoni.

Gospodarstvo.

Vinarsko-sadjarska šola v Mariboru. Zadnji čas se je naš list moral večkrat pečati s to šolo, ki naslednjega mesca obhaja petdesetletnico svojega obstoja in delovanja. Ob petdesetletnici je namreč tej šoli pretišla nevarnost, da bi sicer še videla Abrahama, potem pa kmalu zatisnila oči. V njenih prostorih se namerava začetkom novembra naseliti srednja kmetijska šola. Ker je pretišla nevarnost, da bi srednja šola izpodrinila dosedanjo nižjo kmetijsko šolo, je poslanec dr. Hohnjec takoj stopil na branik za dosedanjo sadjarsko-vinarsko šolo. V interpelaciji, katero je poslal ministru za poljedelstvo, je odločno zahteval, da sedanja šol-

la, ki je dostopna kmetijskim mladeničem z ljudskošolsko predizobrazbo ter vzgaja mladeniče s podukom in delom za razumne in napredno delujoče poljedelce, na noben način ne sme prenehati. Za srednjo kmetijsko šolo, ako je njena ustanovitev potrebna in primerna, naj država pozida novo poslopje ter ji oskrbi vsa sredstva. Na svojo interpelacijo je poslanec dr. Hohnjec dobil odgovor, v katerem poljedelski minister ugotavlja in zatrjuje: 1. da je srednja kmetijska šola v Mariboru samostalna ustanova, katera bo postajala poleg dosežane sadjarsko-vinarske šole, ki se v nobenem slučaju ne bo uklinila; 2. za zidanje posebne zgradbe za srednjo kmetijsko šolo v Mariboru so podzvzeti vsi potrebni koraki, to je, ukazano je upravi, da stori vse potrebno, za izdelavo načrtov in proračuna; 3. za prvi dve leti bo samo za učilnice služila sedanja zgradba sadjarsko-vinarske šole, ne da bi se motilo delo v tej šoli, a v tem času se bo pripravilo vse, kar je potrebno, da bo v tem roku nova zgradba gotova. — Vinarsko-sadjarska šola v Mariboru bo torej ostala. Slovensko kmetijsko ljudstvo na Stajerskem to jemlje na znanje z zagotovilom, da bi sadjarsko-vinarsko šolo s sedanjim ustrojem nižje strokovne šole tudi v bodoče odločno branilo. Čim več nižjih kmetijskih strokovnih šol, tem bolje za napredek kmetijstva.

Regulacija Drave. Poslanec Zebot je dobil te dni na svojo interpelacijo radi regulacije Drave po predstvi narodne skupščine od ministrstva poljoprivrede i voda naslednji ugoden odgovor: 1. Odredil sem preko generalne direkcije voda generalni direkciji v Ljubljani, da na licu mesta ugotovi ob prisotnosti vseh prizadetih najopasnejša mesta, katera treba še to jesen zavarovati pred rušenjem ter da se mi predloži poročilo o nujno potrebnih delih na odobrenje. 2. V drž. proračun za leto 1923-24 so predvidene za regulacijo Drave naslednje svote: a) za redno vzdrževanje regulacijskih del ob Dravi od Maribora do Medjimurja (od km 9-72) svota 569.000 dinarjev (2 milijona kron) in b) za izvanredna obrambna dela ob Dravi je predvidena svota 1.243.000 dinarjev (4 milijone kron). 3. Kakor hitro dobim od generalne direkcije voda poročilo o najbolj nujnih potrebah izvrševanja obrambnih del ob Dravi, bom storil potrebne korake, da se ta dela takoj izvršijo. Ivan Pucelj. — Neprestanemu drganju naših poslancev se je torej vendar enkrat posrečilo, dobiti ugoden odgovor. Radovedni smo, ali bo ministrstvo res tudi držalo besedo, ki jo je dalo poslancu Zebotu. Prosimo naše župane in posestnike v prizadetih občinah, da poročajo našim poslancem, ali je Pucelj že začel z regulacijskimi predpripravami.

Kaj to pomeni? Iz vseh okrajev dobivamo poročila, da silno iztirjujejo davčne oblasti dohodnino. Niti tam, kjer je toča pobila pridelke, nima davčni vijak usmiljenja. Mal posestnik, ki bi moral za leto 1921 plačati nad 2000 K dohodnino, a mu je toča vse pridelke uničila, vprašuje: Ali tudi v Srbiji imajo dohodninski davek? Na to odgovarjamo: V neprečanskih krajih, to je v Srbiji ne poznajo dohodnino. — Blagoslov centralizma, za katerega so glasovali samostojni.

Zganjekuha je pri nas silno draga. Samo davkarja že dobi od litra žganja 40-60 K na vseh mogočih datjavah. A ta visoki davek velja samo za slovenske in hrvatske kraje. Kakor se piše, v Srbiji sploh ne plačujejo od žganja nobenega davka. Pa pravijo, da so «samostojneži» že na stotine dobrot prinesli slovenskemu kmetu.

Se ena pritožba radi zganjekuhe. Finančno ministrstvo je baje izdalo povelje, da morajo finančarji vse «kape», katere so dali posestniki napraviti za kuho žganja na neobičajne kotle («alfa» itd.), razbiti. Te dni hodijo na primer finančarji po lenartskem okraju in uničujejo take žganjarske priprave, dasiravno so bile priglašene. To je proti zakonu. Nikjer namreč ni v zakonu zapisano, da bi se žganje smelo kuhati samo v bakrenem kotlu. V Srbiji imajo celo lončeno posodo za «pečenje» žganja. Prizadeti posestniki, ki so jim finančarji uničili domačo žganjarsko pripravo, naj to s podatki vred naznanijo našim poslancem. Na vseh koncih in krajih dela beograjska vlada razliko med prebivalci Slovenije in stare Srbije. Res, sami uspehi samostojnih, ki so v vladi!

Vlada, preskrbi nam soli! Občine Prvenci, Gajovci, Formin in Muretinci so po poslancu Zebotu poslale vladi naslednjo vlogo: 1. Na kmetih trpimo veliko pomanjkanje soli, posebno zdrave kuhinjske soli ni dobiti. Fina drobna rudninska sol je popolnoma izginila, a dobivamo le malo debele, s smetmi pomešane morske soli. 2. Vzrok temu je, ker je sol djana pod monopol, in ker dotični trgovci ne preskrbijo take in toliko soli, kakor bi ljudstvo želelo. 3. Opozarjamo na dejstvo, da se na deželi ravno v jeseni in začetkom zime rabi večje množine fine soli za prezimovanje različnih živil, kakor zelja, repe, zabele, mesa itd. Vsled tega zahtevamo, da ako monopolna uprava ni v stanju oziroma se ji ne ljubi preskrbeti zdrave rudninske soli v zadostni množini, se naj monopol na sol ukine. Dovolj se naj zopet prosto uvažanje soli iz Nemčije in Avstrije. Domačim trgovcem in zadrugam se pri nabavi soli naj ne dela zaprek.

Kuhinjske soli se vedno silno primanjkuje. Pride doba, ko bodo začeli ljudje spravljati zelje za zimo in spomlad v kadi, a soli ne bo dovolj. Zakaj ni soli? Pod sedanjo vlado, v kateri sedi samostojnež Pucelj, so v Beogradu proglasili nad sol monopol. To se pravi, samo vlada in od vlade določeni trgovci smejo uvažati sol. Prej so smeli vsi trgovci ali zadruga uvažati fino kuhinjsko sol iz Avstrije ali Nemčije. Bilo je soli po nizki ceni dovolj na razpolago. A danes nam vlada tiši smetljivo morsko sol, katere nismo vajeni. In to smetlje stane 15 do 20 K 1 kg. Tako skrbi Pucelj za nas.

Slišimo, da sta poslanca Roškar in Zebot poslala vladi ostro interpelacijo v tej zadevi. Mi pa pravimo, ne samo interpelacijo, ampak, ko pridete poslanci zopet v Beograd, pošteno zaropocite.

O razvoju grozdja nam pošilja državni kemični zavod v Mariboru sledečo statistiko: En grozd iz Kalvarije pri Mariboru (mala graševina na Portalis 902) je imel jagod: 1. avgusta lani 111, letos 158, 1. septembra lani 114, letos 132, 15. septembra lani 113, letos 113, 1. oktobra letos 87; teža grozdja v gramih 1. avg. lani 44, letos 69, 1. septembra lani 85, letos 74, 15. septembra lani 112, letos 90, 1. oktobra letos 77; teža posamezne jagode v gramih: 1. avgusta lani 0,36, letos 0,44, 1. septembra lani 0,70, letos 0,56, 15. septembra lani 0,93, letos 0,80, 1. oktobra 0,82; množina kislin v odstotkih: 1. avgusta lani 3,27, letos 4,9, 1. septembra lani 1,68, letos 1,17, 15. septembra lani 0,90, letos 0,95, 1. oktobra letos 0,86; v kubičnih centimetrih gramov kislin: 1. avgusta lani 4,29, letos 4,0, 1. septembra lani 1,90, letos 1,98, 15. septembra lani 1,15, letos 1,56, 1. oktobra letos 1,05.

Zagrebsko tržno poročilo od 9. oktobra. Z vojvodinskih postaj se je ponujala pšenica začetkom minulega tedna po 1400-1500 K, nazadnje še celo po 1300 kron. Rž se je gibala v cenah med 1300-1400 K, ječmen za pivovarne 1500-1600 K, koruza 1350-1400 K, oves 1180-1220 K, nova koruza 1000 K, stara 1250 K, moka 2400-2550 K po kakovosti.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na sejm dne 10. t. m. se je priglasilo: 57 volov, 117 krav in 1 tele. Skupaj 175 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 32 do 35 K, poldebili voli 28 do 31 K, plemenski voli 28 do 30 K, klavne krave debele 26 do 30 K, plemenske krave 20 do 24 K, krave za klobasarje 16 do 18 K, molzne krave 20 do 25 K, breje krave 20 do 23 K, mlada živina 24 do 32 K. Sejm je bil radi deževja zelo slabo obiskan.

Mesne cene v Mariboru: Volovsko meso I. vrste 64 K, II. vrste 60 K, meso od bikov, krav in telic 48 do 56 K, telečje meso I. vrste 72 K, II. vrste 64 K, svinjsko meso sveže 90 K.

Mesto dobička — izguba! (Dopis iz Gornje Radgone.) V neposredni bližini našega trga se nahaja že dokaj časa deželna drevesnica, ki vzgaja iz semena sadike gozdnega drevja: smrek, borov, mecesnov in drugega lesa za boljše pohištvo. Iz nasadov te drevesnice si morajo oskrbeti večji gozdni posestniki sadike za umno pogozdovanje svojih posekanih, oziroma izsekanih gozdov. Bila je za časa Avstrije zelo dobro oskrbovana in donajala obilo koristi. V vseh večjih gozdnih nasadih na Stajerskem in še dalje rastejo drevesa, ki so bila poslana v te gozdove kot zdrave in krepke sadike iz tukajšnje drevesnice. Ko so bili med vojsko v Karpatih in v Galiciji uničeni velikanski gozdovi, so jih oblasti takoj dale zopet nasaditi z mladimi drevesci; nekaj milijonov od teh sadik je bilo poslanih od tu. Tako velik je bil uspeh umnega oskrbovanja te ustanove. Sedaj je drevesnica skoraj popolnoma zanemarjena in mora propasti pri takem gospodarjenju. Letos so namreč še posejali seme in so nove sadike vzklile, potem pa vse pustili pri miru vsi poletje in jesen. Gre dice niso bile niti enkrat oplete in očiščene plevela, in niti ni bilo opravljeno kako drugo še tako nujno vrtnarsko delo. Vrt je ves zaraščen s travo in plevelom ter zgleda kakor izgledajo v jeseni prejšnjo zimo izsekane travnate gozdne goličave. Med orumenelo travo so stisnjena redka močnejša drevesca iz lanske in prejšnjih setvin, zelo veliko — utegne biti do polovice — sadik je slabo rastlih, da se težko najdejo med travo; kar ni krnjavega, je od plevela zadušeno, kar je dobesedno doletelo vsi letošnji nasetvino. Najmanj pol milijona, če ne skoro cel, sadik je vsled trave izumrlo in to je ogromna škoda. Kdo je temu kriv? Čemu se tako dela? Veliko krivdo ima tisti uradnik pri okrajnem glavarstvu v Ljutomeru, ki je odgovoren v teh zadevah. Je že bila posebna sreča za drevesnico, če jo je prišel mimogrede pogledat. Ne bilo bi vse tako zanemarjeno in propadlo, če bi ta mož ne bil tako malomaren, ali kaj, da ni naročil nobene obdelave in oskrbe. Njegova dolžnost je, oskrbeti si pri vladi potrebna sredstva, naj že dajo radi ali neradi, za dobro utemeljene zahteve mora najti odprta ušesa. Vlada nima vzroka se bati stroškov, prodane sadike gotovo lahko povrnejo stroške. Lepa priložnost bi tudi bila, da bi obiskal drevesnico kak višji predstavitelj države, n. pr. tukaj se mučeči kr. namestnik; bi vsaj videli, kako se zanimajo za vsako količkaj važno ustanovo v državi. Vsaj srbske kmetovalce, ki so se ustavili par trenutkov v tukajšnjem trgu, bi lahko povabili, naj gredo in se na lastne oči prepričajo, da trava in divji plevel enako oškoduje in duši mlado drevje, naj že raste v gozdu, ali zapuščeno v drevesnici. Bi se pač lahko naučil tukaj, kako ne smejo delati, če nočejo, da bo v njih žepih ostal mesto dobička «izgubiček».

Sadna razstava v Celju od 21.-24. oktobra t. l. Se enkrat opozarjamo vse sadjarske kroge na to prireditve, ki obeta lep uspeh za razvoj sadjarstva samega in tudi za trgovino s sadjem. Za priglasenje je še čas do 16. t. m. Priglašeno blago mora biti v Celju najkasneje do 18. t. m. zvečer.

Hmelj. V. brzojavno poročilo: Nürnberg, 3. 10. 1922. Mirno, prodanih 350 bal, prima za 500 M ceneje. VI. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, 5. 10. 1922. Prodanih 600 bal, po lepo zelenem se bolj povprašuje in je za 1000 M dražji; rumenkasti nespremenjen. VII. in VIII. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, 6. 10. 1922. Prodanih 450 bal, cene postajajo čvrstejše. Nürnberg, 7. 10. 1922. Prodanih 500 bal, živahno, posebno povpraševanje po zelenem hmelju, 500-1000 M višje.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 244-248 naših kron. Francoski frank stane 18,82 naših kron. Za 100

avstrijskih kron je plačati 0,32-0,35, za 100 čehoslovaških kron 872, za 100 nemških mark 7,60 in za 100 laških lir 1052-1068 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 2,02 centima (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone poskočila za 20 točk.

Dopisi.

Guštanj. Kakor znano, je naša prej nemška Posojilnica prešla v slovenske roke. Zadnje dni se je pri zadrugi mudil revizor iz Maribora, ki je uredil račune in ugotovil, da Posojilnica stoji dobro in je vestno urejevana. Novi odbor sestoji iz zanesljivih, poštenih in vseh stanov in poklicev, ki nam dajejo najboljšo garancijo za pošteno in dobro vodstvo. Kmetje in delavci, oklenite se vašega zavoda s polnim zaupanjem in se v stiski vedno obračajte do posojilnice in nalagajte pri njej odvišen denar in prihranke. Denar je pri posojilnici varno naložen, se dobro obrestuje in vam je v potrebi vedno na razpolago.

St. Ilj v Slov. gor. (Satanska zlobnost Mermolja.) V St. Ilju vlada te dni veliko razburjenje. Kar čez noč so nam prestavili naši dve dobri učiteljici, kateri ste tukaj delovali v občno zadovoljnost ljudstva. Dajali ste s svojim lepim krščanskim obnašanjem lep vzgled celi fari. Tudi v najhujših narodnih borbah ste stali na naši slovenski strani. Mermolji ste pa bili zavoljo svoje krščanske zavednosti trn v peti. Brez vsake preiskave ste morale oditi. V svoji satanski zlobnosti ju je Mermolja denunciral v Beogradu, češ, da ste nemškutarici. In s tem, da ju je denunciral, se še javno baha po gostilnah. Če denuncijant izgubi čut sramozljivosti, potem se vse neha. Največji nemškutar v St. Ilju je Mermolja, ker so njegovi pristaši sami nemškutarji. Pri nas nabeoda pošten človek Mermolje ne pogleda. — Ogorčenje proti njemu pa je tukaj priklopelo do vrhunca.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Mermolja v zadnjem «Kmetijskem listu» laže, da se kar kadi. Laž je, da bi bila Mermolja in Dobnik mogla sploh kaj govoriti. Nihe jih ni maral poslušati. V gostilni pa potem ni bilo nikakih kmetov. Ali je Hasl kak kmet? Ali smatra Mermolja mogoče mlade, grizljave Černke za kmete? Te in «večnotreznega» Kurnika pa Mermolji privoščimo. Da, da, to so samostojni kmetje! Sijajno uspeli Mermolja s svojimi «kmeti!» Kar pa lažete o g. Gunglu, pa ima — kratek rep. Gungl vam je bral levite, zato vam tako leži v želodcu. On je bil pri Samostojni, a je še pravčasno spoznal, da so pri tej stranki sami izvržki in propalice. Vsak pošten človek, bodisi kmet ali viničar, pljune, ko sliši izraz «Samostojna» ali «samostojnež». Vaše sanje, vi Mermolja, da boste še kedaj prišli na vrh in nas vodili za nos, so splavale po Pesnici mimo Sikerja proti St. Rupertu. Pri prihodnjih volitvah vam bomo šmarječani zapeli tisto znano: «Volilci se oglašajo po sto in sto, Mermolja poslanec več ne bo!»

Hoče. Na gostiji Trstenjak-Bregant v Šmiklavžu so darovali svatje 271 kron za Kmetstvo zvezo in 271 kron za slikanje novega odra. — Ana in Franc Klinar, posestnika v Radizelu, sta poklonila hočkemu Orju 40 K, hočki Dekliški zvezi 40 K in za nabavo nove dekliške Marijine zastave 50 K. Profesor Bogovič iz Maribora za slikanje novega odra 80 K. Vsem blagim dobrotnikom povrni Bog tisočero.

Store pri Celju. List «Delavec» je v svoji številki z dne 23. septembra t. l. priobčil dopis iz Stor, v katerem opisuje stavko nekaterih tukajšnjih tovarniških delavcev. Vrh tega nesramno napada delavce, pristaše JSZ, zlasti pa podpisanega, češ, da pomagamo ravnatelju izkoriščati delavce. — Da so štorski socialni patrijotje izvanredni modrijani in da si upajo pomagati z lažjo, smo že nekoč slišali, toda, da bodo v tej svoji modrosti vedeli delavci in javnost, potrjujem še enkrat, s sledečim: Nekateri socialdemokratski elementi so zvalili 56 delavcev v stavko, torej samo dve oddelki. Na vprašanje, kaj je z ostalimi delavci, so dejali: «Za te pa je bolje, da delajo naprej!» Tudi zastopnik iz Ljubljane je tako pritrdil. Kaj reče k temu delavec, kateri je že doživel kakšno stavko? Da na ta način organizirana stavka mora doživeti poraz, mora vedeti čenec že zadnji delavec. Ker sedaj uvidevajo svojo zmoto, in imajo nje posledice pred očmi, so v svojem glasniku «Delavec» krivdo zvalili na JSZ, češ, mi bi že zmagali, če bi ne bilo teh klerikalcev. Delavci, ki obratujejo naprej, so po večini socialni demokratje. Ker se v imenovanem dopisu napada JSZ podpisanega, češ, da pomagamo ravnatelju izkoriščati delavce, se na tem mestu stavijo dopisniku «Delavca» sledeča vprašanja: Kje ir kako izkoriščamo delavce? Gotovo s tem, ker ne trobimo v rog komisarja Etbina Kristana. Dalje: Na čegavo voljo sem jaz zapustil Trbovlje? Nisem li to storil na lastno voljo? Imam za to kot dokaz izpričevala, ki so vsaki dan in vsakemu na razpolago, da si iste ogleda. Če pa še to ne zadostuje, naj izpriča ravnateljstvo rudnika Trbovlje. Dopisnik v «Delavcu» naj mi v odgovoru tudi dokaže, kedaj in kje sem jaz govoril zoper delavske koristil če pa sem kedaj povdarjal previdnost, pa mora vsak moder delavec to upoštevati. Na vse to mi naj omenjeni dopisnik odgovori, sicer nosi na čelu pečat obrekovalca. — Černe.

Zima trka na vrata Treba bo se preskrbeti s topljo obleko in perilom. Vsled zboljšanja naše valute in ugodnega nakupa se prodaja v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja razno sukno za moške in ženske obleke, močna hlačevina, lepi parhenti, zimske nogavice, robci, ter raznovrstno blago po zelo zmernih cenah. Isto tam se kupujejo jajca, lepe suhe gobe in vsi poljski pridelki vedno po najvišji dnevni ceni. Enkratno poskus zadostuje in vsak postane stalen odjemalec te solidne trgovine, katero vsem topljo priporočamo.